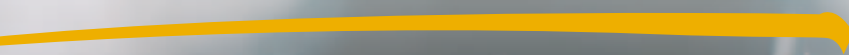

CREDI MUS

NR. 1 2019

LES OM:

- HVA ER KROPPENS TEOLOGI?
- TO REFLEKSJONER OM EKTESKAPET
- SKJØNNHET SOM EN STIGE TIL GUD

Adresse:

Credimus
Akersveien 16 a, 0177 Oslo
Tlf.: 23 21 95 40
E-post: credimus@nuk.no
ISSN 1503-7959

Utgiver:

Norges Unge Katolikker (NUK)
Akersveien 16 a, 0177 Oslo
Tlf.: 23 21 95 40
E-post: nuk@nuk.no
Web: www.nuk.no

Redaksjonen:

Marta Krakus
Øyvind Johannes V. Evenstad
Anja Zawadzka Persvold
Sebastian Peter S. Thoresen
Sivert Thomas Ellingsen

Layout:

Karol Michalczuk

Bidragstere:

Erik Andvik

Forside- og baksidebilde:

Hanan / Unsplash,
Daiga Ellaby / Unsplash

Trykk: Møklegaards Trykkeri AS

Om bladet:

Credimus er et katolsk blad for betalende medlemmer av NUK over 19 år. Andre kan abonnere på bladet for kr. 150,- i året.

Gaver mottas med takk! Kontonummer 3000 16 91399. Merk innbetalingen med "Credimus".

LEDER

Hva er «kroppens teologi» (på engelsk: *Theology of the Body*)? Det hele begynte som en rekke med 129 foredrag som Den hellige pave Johannes Paul II holdt som en del av sine onsdagsaudienser på Petersplassen fra 1979 til 1984.

Kroppens teologi kom ikke med noen ny lære, bare en ny måte å fremstille Den katolske kirkes lære om menneskelig seksualitet på. Den er preget av et «sakramentalt» verdensbilde som ser på foreningen mellom mann og kvinne som et bilde på foreningen mellom Kristus og Kirken.

Dette er kroppens teologi i snever forstand; i dette nummeret av Credimus har vi også inkludert tekster som har å gjøre med kroppens teologi i en videre forstand. Noe av det kommer nok til å være kontroversielt, men forhåpentligvis gir det noe å tenke på.

Øyvind Johannes V. Evenstad,
Informasjonsansvarlig i HS

God sommer til dere alle! Må denne tiden bli til hvile og tid sammen med de vi har kjær, ikke minst til å vokse videre i relasjon med Gud! Jeg vil også invitere dere til å ta med dette nummeret på deres reiser, til refleksjon og åndelige stunder. Det er kroppens teologi, hellighet, lengsel og det er selvfølgelig kjærlighet! God lesing fra oss og god ferie!

Marta Krakus
Redaktør

Adobe Stock

INNHold

<i>Hva er kroppens teologi?</i>	4
<i>To refleksjoner om ekteskapet</i>	9
<i>Thomas Aquinas om ekteskapsakten</i>	16
<i>Innkalling til LM 2019</i>	18
<i>Skjønnhet som en stige til Gud</i>	19
<i>Maria er den første skapningen som opplever evig liv</i>	23
<i>Vil du skrive for Credimus?</i>	26
<i>Hva skjer i NUK?</i>	27

HVA ER KROPPENS TEOLOGI

Tekst: Erik Andvik

Foto: Adobe Stock

■ Hva tenkte du når du leste denne tittelen? Teologi om kroppen? Det teologi har å si om kroppen? Du er unnskyldt om du tenker sånn, men det er faktisk det motsatte: kroppens teologi er ikke teologi *om* kroppen, men teologi *av* kroppen. Det handler ikke om hva Gud forteller oss om kroppen, men om hva kroppen forteller oss om Gud.

”
Kroppens teologi er ikke teologi om kroppen, men teologi av kroppen. Det handler ikke om hva Gud forteller oss om kroppen, men om hva kroppen forteller oss om Gud.

Den tidligere pave Johannes Paul II, som først introduserte begrepet, kalte kroppen for «det femte evangelium». Her sier han noe så radikalt som at dersom vi ikke hadde Matteus, Markus, Lukas eller Johannes, så kunne vi likevel ha lest evangeliet direkte av kroppene våre. Evangeliet er rett og slett stemplet inn i kroppene våre. Hvordan det?

Evangelium betyr «den gode nyheten». Hva er den gode nyheten? Det er at Gud har gitt oss en gave, faktisk den største

av alle gaver: han har gitt oss seg selv. Det er dette vi feirer hver gang vi mottar den hellige eukaristien i messen. Dette er den sentrale tanken i kroppens teologi: *gaven* – Guds selvhengivelse til mennesker.

For å forstå kroppens teologi må vi først forstå en viktig ting om Gud. Vi kristne tror på én Gud, men vi tror ikke på en *ensom* Gud. Selv før han skapte mennesker har Gud aldri vært alene. Fra evighet er Gud tre personer: Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd, forent i full-

kommen kjærlighet. Hvorfor skapte han da oss mennesker? Ikke fordi han manglet noe, men for å utbre denne kjærligheten ved å ha enda flere å dele den med. Gud skapte mennesker for å innlemme oss i den evige Treenighetens fullkomne kjærlighetsrelasjon. Det er dette som er Kirkens svar på spørsmålet om hvorfor vi er til: vi er skapt til forening med Gud.

Men hva har dette med kroppen å gjøre? Poenget med kroppens teologi er at Gud

skapte kroppene våre som et synlig fysisk bilde på denne evige foreningen. Det er forening som er nøkkelen til å forstå kroppene våre. Dette ser vi allerede i Første Mosebok når Gud skaper de første menneskene. Der står det: «Gud skapte mennesket i sitt bilde» (1 Mos 1,27). Mennesket er et bilde på Gud. Men det er ikke bare mennesket generelt som avbilder Gud. Det står også at han skapte dem «som mann og kvinne» og at «de to skal være én kropp». Det inngår også i gudsbildet at mennesket er to ulike kroppar som kan bli én kropp i seksuell forening. Selve foreningen mellom mannen og kvinnen avbilder Gud. For Gud er en forening mellom personer. Samtidig peker denne foreningen på den evige

forening mellom Gud og mennesker som han vil innlemme oss i.

Bibelen gir oss ulike bilder for å forklare relasjonen mellom Gud og mennesket. For eksempel: Gud er vår Far og vi er hans barn, Gud er hyrden og vi er sauene, Gud er kongen og vi er hans borgere, Kristus er vintreet og vi er grenene, osv. Men ett av bildene i Bibelen er viktigere enn alle andre, og det er relasjonen mellom mannen og kvinnen. I Efeserbrevet skriver Paulus følgende (og siterer Første Mosebok):

«Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp. Dette er et stort mysterium: *jeg tenker på Kristus*

og Kirken» (Ef 5,31-32).

I Bibelen fremstilles Kristus som brudgommen og vi (Kirken) som hans brud. Paulus kaller dette for et stort mysterium. Mysterium er fra det greske ordet *mysterion*, som ble oversatt til latin som *sacramentum*, på norsk sakrament. Forholdet mellom mann og kvinne i ekteskap er i katolsk forståelse et sakrament. Pave Johannes Paul II kaller ekteskapet for «prototypen» for alle sakramentene. En prototype er det første eksemplaret av en ting man skal lage flere av, som fungerer som mønster eller modell for alle senere utgaver. Ekteskapet er prototypen fordi det er det første sakramentet kronologisk – det er gitt oss allerede ved skapelsen.

Ekteskapet er også et mønster for de andre sakramentene. Alle sakramentene handler om foreningen mellom Gud og mennesket, men ekteskapet representerer denne foreningen på en direkte, konkret måte. Kroppen vår, fordi den er skapt til forening, minner oss om Gud, som er forening. Når vi ser på kroppene våre, om vi er mann eller kvinne, ser vi et foreningspotensial. Kroppen vår taler til oss om hva Gud er – forening – og om hva

mennesket er – skapt til å være forent med Gud.

Det er tre ting, eller elementer, som inngår i den seksuelle foreningen mellom mann og kvinne som gjør at den kan være et bilde på foreningen med Gud. Hver av disse tre elementene peker på noe i vårt forhold med Gud. Det første elementet er at mannen og kvinnens kropp er *komplementære*. Det betyr at de utfyller hverandre, slik for

eksempel en nøkkel og en lås er komplementære: en nøkkel ville ikke gi mening om det ikke fantes noe som heter en lås. Og en lås ville ikke gi mening om det ikke fantes noe som heter en nøkkel. På samme måte er det ikke mulig å forstå mannekroppen og kvinnekroppen sett i isolasjon fra hverandre. Mannekroppen henger ikke på greip uten at kvinnekroppen finnes, og kvinnekroppen henger ikke på greip uten at mannekroppen finnes. Dette

Ifølge kroppens teologi er gaven en total gave, ikke bare av to kropper, men en total selvhengivelse av to personer til hverandre. Og en total gave er en gave som ikke kan tas tilbake. Det er en gave av hele seg, for hele livet.

fremgår av de rent biologiske fakta – vi trenger ikke guddommelig åpenbaring for å skjønne det: både mannen og kvinnen har organer i kroppen (kjønnsorganene) som kun kan utfylle sin fulle funksjon (å lage barn) når en kropp av motsatt kjønn er involvert. Mannen og kvinnen utfyller hverandre.

Og denne synlige fysiske komplementariteten er samtidig et bilde på noe evig og guddommelig, på relasjonen mellom Gud og mennesket. Mennesket er skapt for Gud og vi trenger Gud. Uten Gud gir ikke mennesket mening. Vi kan kun forstå hva det er å være menneske dersom vi tar Gud med i bildet. Komplementariteten er det første elementet i dette symbolbildet som peker på foreningen med Gud.

Det andre elementet i symbolbildet er gaven. Det at kroppene er komplementære gjør det mulig for mannen å gi seg selv som en gave til kvinnen, og for kvinnen å gi seg selv som en gave til mannen. De to kan bli én kropp i seksuell forening. Men hva består denne gaven i? Er det en gave av bare kroppen? Bare for et

kort øyeblikk? En natt? Eller er det noe mer? Ifølge kroppens teologi er gaven en total gave, ikke bare av to kropper, men en total selvhengivelse av to personer til hverandre. Og en total gave er en gave som ikke kan tas tilbake. Det er en gave av hele seg, for hele livet.

Den seksuelle foreningen mellom to personer er en total gave fordi denne fysiske gaven er et bilde på Guds gave til mennesket, nemlig hans totale selvhengivelse ved Jesu soningsdød på korset. Jesus ga alt, han holdt ikke noe igjen. For at vi skulle få leve, står det at Jesus «ga avkall på sitt eget, tok på seg tjenerskikkelse og ble mennesker lik... Han fornedret seg selv og ble lydlig til døden, ja døden på korset» (Fil 2,7-8).

At den kroppslige gaven som mannen og kvinnen gir hverandre består av mer enn en kortvarig opplevelse av nytelse er innlysende også ut fra de rent biologiske fakta. For det naturlige resultatet av den kroppslige foreningen er ofte at et nytt menneskeliv blir til. Det tredje elementet i symbolbildet er altså *fruktbarhet*. Den

totale selvhengivelsen mellom mannen og kvinnen innbefatter også deres fruktbarhet, deres kapasitet til å samarbeide med Skaperen i å skape nytt liv. Og fruktbarheten er også en del av dette symbolbildet som peker mot menneskets relasjon med Gud: Guds selvhengivelse til oss er også fruktbar. Når Gud gir seg selv til oss, skaper det nytt liv i oss. Vi forblir ikke den samme, men vi blir forvandlet. I 2. Korinterbrev står det at «den som er i Kristus, er en ny skapning. Det gamle er borte, se det nye er blitt til!» I Kristus er vi blitt nye mennesker.

Den seksuelle foreningen mellom mann og kvinne, som symbolbilde på menneskets forening med Gud, inneholder altså tre essensielle elementer: *komplementaritet, gaven* og *fruktbarhet*. Når ett eller flere av disse elementene uteblir, da er ikke lenger den kroppslige foreningen i stand til å fungere som et bilde på den evige foreningen med Gud. Dette er en forklaring av Kirkens seksualmoral i et nøtteskall.

Den kroppslige foreningen mellom mann og kvinne er

altså et rikt symbolbilde som har betydning langt utover det rent fysiske. Språk er også symboler. Vi kan tenke på den seksuelle foreningen som et språk, der mannen og kvinnen sier til hverandre: «Jeg gir meg selv til deg, totalt, uten forbehold, for resten av livet. Jeg er villig til å stå ved din side og oppdra det barnet som måtte komme som frukt av vår

de sier. For det er ikke vi, men Gud, som har skapt sex og gitt den sin betydning. Akkurat som det er mulig å si noe uten å mene det, så er det mulig å ha sex uten å mene det. Men da lyver vi med kroppene våre.

Hvis du sier ja til noe godt og vakkert, så innebærer det naturligvis å si nei til alt som er i konflikt med det eller

ligvis si nei til alt som ikke lever opp til den.

Du må ikke tro at Gud ikke liker sex. Han har jo skapt det. Gud vil at vi skal ha masse sex, og at det skal være god sex. Men hva er god sex? Ikke den utarmede versjonen som dagens samfunn presenterer for oss, men den fullverdige, livsbejende versjonen som Gud skapte,

Mannen og kvinnen utfyller hverandre. Og denne synlige fysiske komplementariteten er samtidig et bilde på noe evig og guddommelig, på relasjonen mellom Gud og mennesket.

forening.» Selvfølgelig er det ikke alle par som mener dette når de har sex. Men det endrer ikke det faktum at det er det

ødelegger det. Når Kirken sier ja til denne innholdsrike, betydningsfulle oppfatningen av seksualitet, så må den natur-

den som handler om total livslang selvhengivelse og bærer i seg muligheten for å skape nytt liv.

TO REFLEKSJONER OM EKTESKAPET

1. Ekteskapet må holdes i ære av alle

«Ekteskapet må holdes i ære av alle, og dets bånd respekteres; for de usedelige og de som bryter ekteskapet skal bli dømt av Gud» (Hebr 13,4).

Jeg blir full av glede over Guds oppfordring til oss når jeg

ti kommunion med Kirken. Det er utrolig og kanskje litt ubegripelig hvor høyt Gud opphøyer en mann og en kvinne som velger å gi sine liv til hverandre og komme inn i en kjærlighetskommunion sammen med ham. Denne handlingen og æren de får oppleve er et stort ansvar og kall, som bringer med seg både glede og lidelse.

Hva betyr dette?

Det betyr i hvert fall at dette angår og gjelder oss alle; alle vi kristne har et ansvar. Dette er ikke nytt; vi vet at vi er et felle-skap, ett legeme i Kristus. Men også de enkelte sakramentene og deres betydning skal kunne bli beskyttet av hver enkelt. Nå er kanskje mange av oss i den

Det første sakramentet (gitt til Adam og Eva etter skapelsen) er et symbol på Guds kommunion med menneskene og Kristi kommunion med Kirken.

”

leser denne teksten fra Hebreerbrevet, som er lesningen på fredag i 4. uke i det alminnelige kirkeår (år 1). Tanker om hvor opphøyet ekteskapet er og at vi skal støtte hverandre i våre kall kommer fort til meg mens jeg leser. Ekteskapet har bragt oss til dette livet, og ekteskapet skaper en familie som vokser seg større til den blir til Kirkens store familie.

Det første sakramentet (gitt til Adam og Eva etter skapelsen) er et symbol på Guds kommunion med menneskene og Kris-

En hellighetens vei som sier ja til alt.

Derfor blir jeg så glad når jeg leser denne setningen i fra lesningen: «Ekteskapet må holdes i ære av alle»; Ikke bare ektefellene, de som er gift, som må passe på hverandre og sitt sakrament; ikke bare prestene, som skal fortelle om dets hellighet og utfordringer, eller ordensfolk; ikke bare de som lengter etter å gifte seg og leve i familie eller de som selv forbereder seg til ekteskapets sakrament. Disse og alle andre skal holde ekteskapet i ære.

alderen der vi opplever at våre venner overgir seg til hverandre i ekteskapets sakrament; vi har deltatt i bryllup, eller har selv gitt et løfte til Gud og et annet menneske. Andre vurderer selv eller har vært vitne til løfter til ordensliv eller prestetjeneste.

Valg av kall og tanker om ulike veier mot hellighet er ikke fremmed for oss. Tvert imot, jeg vil tro at de fleste har tenkt på dette veldig mye! Enda mer kan vi da innrømme at de ulike veiene (ekteskap, ordensliv,

presteskap) ikke er enkle på noen måte. De krever av oss et fullstendig ja hver dag. Vi har sikkert hørt fra andre og selv opplevd disse utfordringene ved våre veier, fra hverdagslige problemer i relasjoner og i oss selv, til livets prøvelser.

Setningen fra Hebreerbrevet minner oss om noe veldig viktig, et ansvar vi alle har fått. Det er lett å tenke på at den som velger sin vei må holde ut i den, kjempe hver dag og jobbe med seg selv; det er deres kall. Det er også lett å dømme de gangene andre faller. De som forbereder seg til ekteskap har sine utfordringer, både i kyskheter og i det å bli kjent med hverandre, å ta imot hverandre slik man er. Et

gift par kan slite med mange praktiske problemer, som økonomi, sjalusi og egoisme. De selv skal holde ekteskapet i ære og løfte hverandre opp i sine svakheter.

Likevel mener jeg at vårt ansvar ligger der også – ekteskapet skal holdes i ære av alle. Det er nettopp dette vårt fellesskap i Kristus handler om – ett legeme, der vi støtter hverandre. Hvor godt det er å vite at vi i våre svakheter kan lene oss på hverandres forbønn og stå opp igjen ved deres støtte. Alle kan holde ekteskapet i ære. Alle kan gå i forbønn for ektepar. Ikke bare de vi vet sliter, eller de vi kjenner godt; alle som inngår dette sakramentet kan omfavnes i

vår forbønn. De som ennå ikke har gitt hverandre løftet, men går sammen en vei mot Gud, kan bli støttet av våre bønner og tilstedeværelse.

Måten vi snakker om ekteskapet på, og forsåvidt også de andre sakramentene, særlig våre kall, de veiene som leder oss til Kristus, kan opphøye og ære disse mysteriene. Vår synlige støtte kan løfte opp andre; vår forståelse kan gi dem styrke; vår egen kjærlighet og trofasthet til Kirkens lære kan gi hjelp til å streve etter idealet; vår bekreftelse og beundring over selve sakramentet gi nye kall til hellig ekteskap blant unge mennesker. Ekteskapet skal holdes i ære av alle. La oss i Kristi fellesskap ta vare på

hverandre, be for hverandre og holde våre kall i ære.

2. Den oppstandne Jesus møter våre sår

Da de var ferdige med måltidet, sier Jesus til Simon Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker

gang: «Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?» Peter ble bedrøvet over at Jesus for tredje gang spurte om han hadde ham kjær, og han sa: «Herre, du vet alt. Du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø sauene mine!» (Joh 21,15-17).

Frykt, blandede følelser og utmattelse. Det er helt naturlig å nå påskedagen med disse følelsene, så slitne etter alt vi har vi har gått gjennom. Dette er intenst, dette handler om det største vi opplever. Dette er forberedelser, glede, spenning, våke, ventetid. Langfredag,

Måten vi snakker om ekteskapet på, og forsåvidt også de andre sakramentene, særlig våre kall, de veiene som leder oss til Kristus, kan opphøye og ære disse mysteriene.

”

du meg mer enn disse?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø lammene mine!» Igjen, for annen gang, sier han: «Simon, sønn av Johannes, elsker du

Peter som alltid vil tjene, kaste seg ned og gi alt til Jesus, han sårer Jesus så sterkt. Men så vokser han på det videre. Og det gjør så vondt når han har såret, når han innser hva han

påskeaften. For noen vanskelige og vakre dager! Fulle av tanker og refleksjoner, men også fristelser. Lett å si for mye, lett å la seg styre av disse. Tanker og tvil. Så lett å ta innover seg

Hvor godt det er å vite at vi i våre svakheter kan lene oss på hverandres forbønn og stå opp igjen ved deres støtte.

”

meg?» «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær», svarte Peter. Jesus sier: «Vær gjeter for sauene mine!» Så sier han for tredje

har sagt. Slik gjør det også vondt for oss når vi sårer Jesus, når vi sårer den vi egentlig vil gi all vår kjærlighet til.

og å sårer andre med. Den oppstandne Jesus møter Peter og spør, elsker du meg? Ja, jeg elsker deg, du vet det,

Herre. Han er et svakt menneske, har såret Herren og angrer. Han elsker jo sin Herre, det har han alltid gjort, og Jesus tar ham imot enda mer. Jesus er den som kommer først med dette spørsmålet i møte med Peter for å gi ham mulighet til bekreftelse, til på nytt å erkjenne sin kjærlighet, selv om han sviktet og kommer til å svikte igjen. Nå vet Peter det,

nå har han lært det. I all sin kjærlighet til Jesus bærer han på sin menneskelighet.

Å, hvor mye kan vi kjenne oss igjen i Peter. Vi elsker så høyt, vi vil alt og gi all vår kjærlighet, men så klarer vi plutselig å såre nettopp de vi bare vil godt. Vi vil ære dem med kjærlige uttrykk og sårer dem med vonde ord, vi vil tjene dem

med våre hender og vi sårer ved å la være å pleie dem når de er mest sårbare, eller når det er ubehagelig for oss. Kjære Peter, vår klippe, vet at som mennesker faller vi hardt. Men da er det Jesus selv som løfter oss opp, og når han gjør det gjennom de menneskene vi sårer er det så underlig, så trøstende. Når de selv kommer oss i møte, tilgir og elsker. Alt

er barmhjertighet.

Som *Katekismen* sier, klarer vi ikke selv av vår egen makt å glemme alt eller tilgi alt, mest av alt oss selv, for det er jo kjærlighet vi er skapt til, ikke det vonde. Det er ved Guds nåde og barmhjertighet at vi i alle våre relasjoner har kraft til ikke bare å tilgi og legge alt til side, men også å vokse på alt det vi erfarer. Vokse også på det vonde. I en ekteskapelig relasjon er dette en høyst direkte vei til hellighet og til fullkommen kjærlighet for hverandre.

Mannen og kvinnen som er én kropp og ett i Herren, og som

i all deres svakhet overgir seg til Gud og til hans kjærlighet i hverandre, vil vokse på alle svakheter i deres tilgivelse, tillit til hverandres kjærlighet, ønsket om felles hellighet og den andres lykke. I deres åpenhet for hverandre begynner de å forstå mer og mer deres litenhet og faren for fristelser, og følgelig å vise mer omsorg overfor hverandres sjel i disse kampene. I sine samtaler om forsoning vil de elske hverandre enda høyere ved å se det store egentlige ønsket om å tjene den andre og bekjempe det vonde i seg selv.

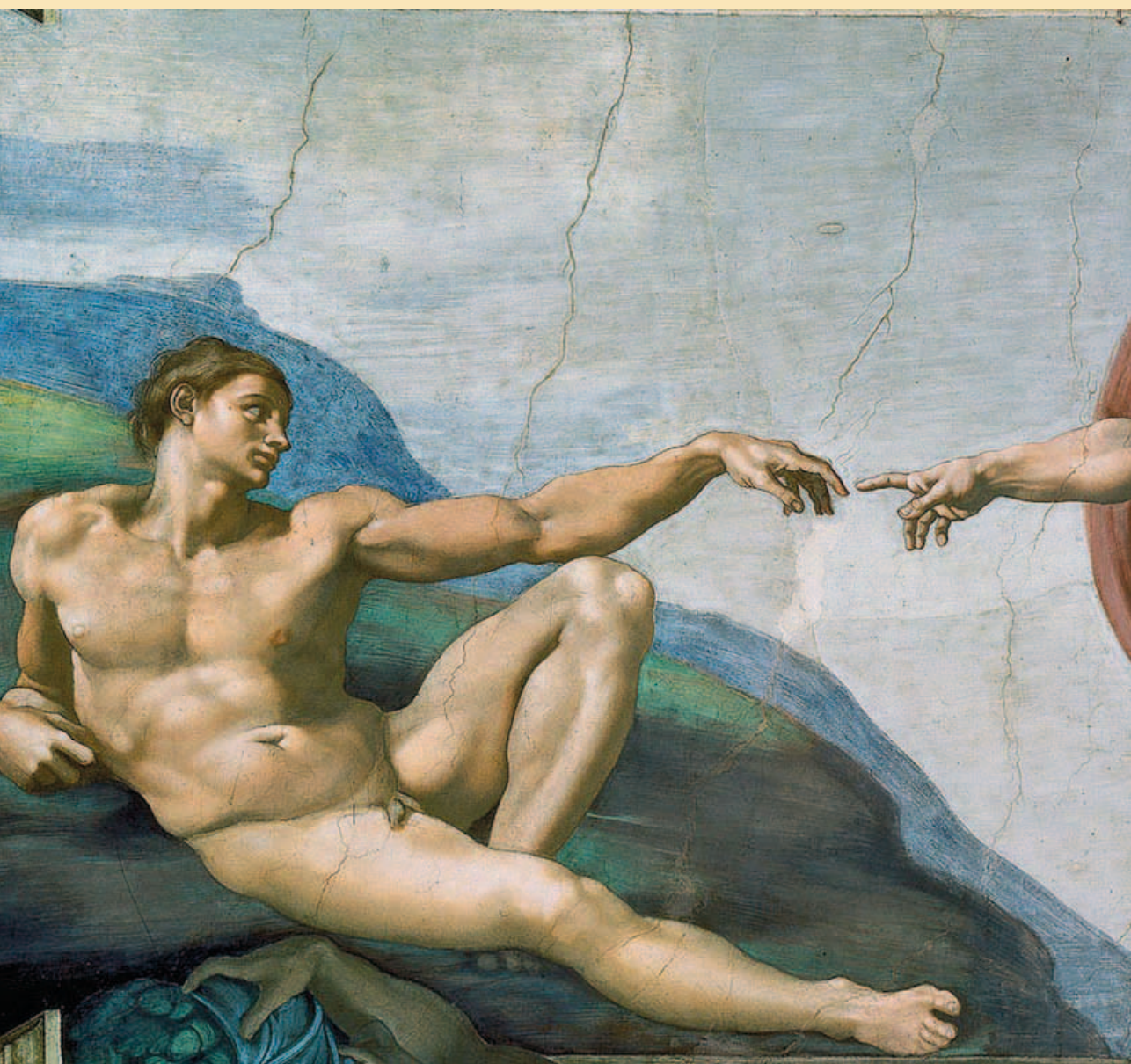
Svakhet og litenhet tiltrek-

ker. Nakne med våre feil og sår står vi overfor hverandre. Situasjonen er sårbar og ekte, og det er det vi alle vil møte og se i det andre mennesket. Når vi ser det og er åpne med Guds nåde i oss for å ta imot, vil vi erfare glede ved å møte et menneske og oss selv slik vi er: skapt i Guds bilde med lengsel etter ham, men svekket av synden. Den hellige kommunion mellom svake mennesker blir opphøyd av Gud til en relasjon med Den allerhelligste, og våre feil og svakheter blir omgjort til herlighet for ham. Måtte sår i ekteskapet og våre svakheter bli møtt slik den oppstandne Jesus møter Peter.

”

Mannen og kvinnen ... som i all deres svakhet overgir seg til Gud og til hans kjærlighet i hverandre, vil vokse på alle svakheter i deres tilgivelse, tillit til hverandres kjærlighet, ønsket om felles hellighet og den andres lykke.

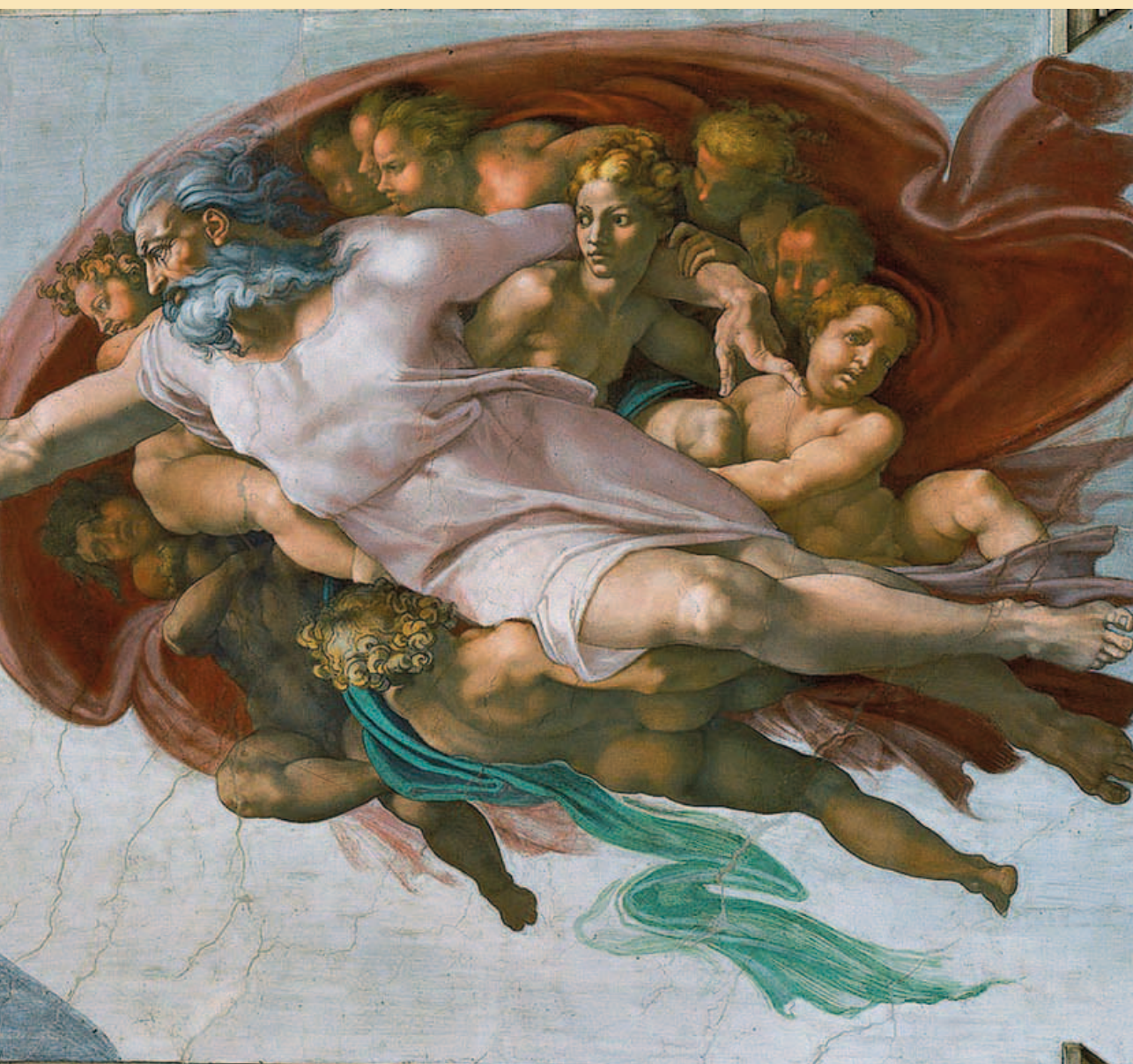
Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han dem. Gud velsignet dem og sa til dem: og legg den under dere! [...] Gud så på alt det han

*skapte han det, som mann og kvinne
Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden
hadde gjort, og se, det var svært godt!”*

”

(1 Mos 1,27-28; 31)

THOMAS AQUINAS

OM EKTESKAPSAKTEN

■ **Kristendommen generelt, og Den katolske kirke spesielt, blir ofte anklaget for å være «kroppsfientlig» eller «sexfiendtlig», fordi den pålegger oss en seksualmoral som for mange i dagens samfunn blir oppfattet som altfor streng og gammeldags. Den hellige Thomas Aquinas (1225-1274) tilbakeviste imidlertid denne anklagen allerede på 1200-tallet; tvert imot var det Kirkens fiender, nærmere bestemt de kjeterske gnostikerne, som så ned på kroppen og seksualitet.**

Det som følger på neste side er min oversettelse av Thomas Aquinas' (1225-1274) tanker om «ekteskapsakten» (*actus matrimonialis*), altså den seksuelle foreningen mellom mann og kvinne, som finnes i hans *Summa theologiae*, suppl.

q. 41, a. 3. Her kjemper Thomas mot den kroppsfientlige gnostisismen, som han kaller «et ondartet kjetteri».

For at du skal få mest mulig ut av lesingen, vil jeg forklare litt om hvordan Thomas' hovedverk *Summa theologiae* – som betyr «oppsummering av teologi» – er bygget opp. Verket består av tre deler (hvorav den andre delen er så stor at den selv er delt opp i to deler), pluss et «supplement» som ble redigert av Thomas' sekretær etter at han døde. Det er fra dette supplementet at teksten på neste side er hentet.

Hver del av *Summa* består av en rekke «spørsmål» (*quaestiones*) som egentlig er artikler, og disse består igjen av en rekke «artikler» som egentlig er spørsmål. Forvirrende? Du blir vant til det. For eksempel: *Summa theologiae* I, q. 2, a. 3 viser til andre spørsmål i første del, som har tittelen: «Om Gud, at Gud eksisterer» (*De Deo, an*

Deo sit). Den viser også til tredje artikkel, som lyder: «Eksisterer Gud?» – enkelt og greit.

Hver artikkel er bygget opp slik at Thomas først presenterer én eller flere innvendinger mot sitt eget syn, som han deretter svarer på. Disse er enten hypotetiske, eller de er innvendinger som Thomas' teologiske motstandere hadde fremmet. Det er et historisk faktum at enkelte personer som kalte seg kristne – først og fremst noen av gnostikerne – faktisk mente at ekteskapsakten alltid var en synd.

Når Thomas skriver om «dyden», viser han til den filosofiske definisjonen av «dyd» (*areté*) som moralsk godhet. Ifølge den greske filosofen Aristoteles (384-322 f.Kr.) var dyden alltid en gyllen middevei mellom to ytterliggående «laster» eller moralske onder (se min artikkel «Sann lykke og de fire kardinaldydene» i *Credimus* #2/2018).

Tvert imot var det Kirkens fiender, nærmere bestemt de kjeterske gnostikerne, som så ned på kroppen og seksualitet.

Hvis vi antar at den kroppslige naturen er skapt av den gode Gud, er det umulig å si at det som gjelder videreføringen av den kroppslige naturen, og som naturen gjør oss tilbøyelige til, er tvers igjennom ondt.

Spørsmål: Er ekteskapsakten alltid en synd?

Innvending: Enhver overvekt av følelser ødelegger dyden. Det er alltid en overvekt av nytelse involvert i ekteskapsakten – så mye at den overskygger fornuften, som er menneskets fremste gode. Derfor sier filosofen [Aristoteles] at «i den slags nytelse kan ingen tenke fornuftig» (*Den nikomakiske etikk* VII, 11). Derfor er ekteskapsakten alltid en synd.

Svar på innvending: Den slags overvekt av følelser som ødelegger dyden står ikke bare i veien for en fornuftig

handling, men tar bort selve fornuftens orden. Den intense nytelsen som er involvert i ekteskapsakten gjør ikke det, siden mennesket – selv om det ikke tenker fornuftig i selve akten – tenkte fornuftig rett forut for den.

Tvert imot: Det står skrevet: «Om en jomfru gifter seg, syndet hun ikke» (1 Kor 7,28). Og: «Jeg vil at de unge skal gifte seg og få barn» (1 Tim 5,14). Men det kan ikke skje noen avling av barn uten kjødelig forening. Derfor er ekteskapsakten ikke en synd, ellers ville ikke apostelen [Paulus] ha gått god for den.

Videre kan ingen synd være et påbud. Men ekteskapsakten er et påbud: «Mannen skal oppfylle sin forpliktelse overfor kvinnen» (1 Kor 7,3). Derfor er den ikke en synd.

Jeg svarer at: Hvis vi antar at den kroppslige naturen er skapt av den gode Gud, er det umulig å si at det som gjelder videreføringen av den kroppslige naturen, og som naturen gjør oss tilbøyelige til, er tvers igjennom ondt. Siden det er gjennom tilbøyeligheten til å avle barn at naturen blir videreført, er det umulig å mene at denne akten er helt utillatelig, og at det ikke går an å finne en dydig middelvei med hensyn til den – med mindre vi antar, som noen er gale nok til å påstå, at de forgjengelige tingene ble skapt av en ond gud. Men dette er et ondartet kjetteri.

Hovedstyret i Norges Unge Katolikker
innkaller med dette til:

LANDSMØTE 2019

PÅ MARIAHOLM FRA 6. - 8. SEPTEMBER.

Landsmøtet er NUKs høyeste organ og arrangeres årlig. Viktige saker på Landsmøtet er bl.a. valg av NUKs leder og hovedstyre, gjennomgang av regnskapet for 2018 og budsjettet for 2020, og NUKs arbeidsprogram for perioden 2019/2020. Frist for påmelding er 30. august.

PÅMELDING OG INFORMASJON PÅ NUK.NO > AKTIVITETER

SOM EN STIGE TIL GUD

■ I boken *Katolisisme* skriver den amerikanske biskopen Robert Barron at «vi må konsultere Chartres-katedralen, Sainte-Chapelle, Arena-kapellet, taket i Det sextinske kapell, ... de himmelstrebende melodiene i gregoriansk sang, Mozarts messer og Palestrinas motetter» for å forstå katolisismen fullt ut. «Katolisisme handler like mye om kropp og sanser som om sjel og ånd», skriver Barron, og «skjønnheten i skaperverket som vi erfarer ved hjelp av sansene kan bringe oss nærmere Gud – han som «skapte [alt] vakkert i sin tid» (Fork 3,11).

Vi kan tenke på det som er skjønt eller vakkert i denne verden som en «stige» til Gud, ikke så ulik den stigen som patriarken Jakob fikk se i en drøm: «Han så en stige som var reist på jorden og nådde til himmelen. Og se, Guds engler steg opp og ned på den» (1 Mos 28,12). *Den katolske kir-*

kes katekisme forteller oss at: «Det fullkomne i skaperverket (skapningens sannhet, godhet og skjønnhet) gjenspeiler ... Guds uendelige fullkommenhet» (nr. 41). Disse tre verdiene, kalt «transcendentalier», er uatskillelige. Fordi Gud er én, må også transcendentaliene være ett.

Sannhet, godhet og skjønnhet er altså tre sider av samme sak; tre aspekter av Gud som «Væren» i seg selv. Den hellige Frans av Sales (1567-1622) sa i en av sine prekener at «troens sannheter ... er skjønne fordi de er sanne. Skjønnhet er aldri uten sannhet, ei heller sannhet uten skjønnhet.» Selv om de fleste kristne kan være enige i at *sannhet* og *godhet* er transcendentale verdier som gjenspeiler og bringer oss nærmere Gud, vil mange tvile på at det samme gjelder *skjønnhet*. Det virker kanskje for kroppslig og «overfladisk», ikke like

åndelig og «dypt» som de to andre verdiene. Dette skal jeg komme tilbake til.

I vår postmoderne tidsalder blir alt sett på som relativt, til og med skjønnhet. Det sies at skjønnhet er en sosial konstruksjon – at det bare finnes «i øyet som ser». Men hvorfor skal vi tro på en slik relativisme når det gjelder skjønnhet i større grad enn når det gjelder sannhet eller godhet? I tidligere tider var det helt ukontroversielt at det finnes noe som er objektivt skjønt eller vakkert, akkurat som det finnes noe som er objektivt sant og godt. Flere av de største kirkelærerne tok dette for gitt; det gjaldt bare å finne en dekkende definisjon av skjønnhet.

Den hellige Thomas Aquinas (1225-1274) gikk i fotsporene til mange tidligere tenkere da han skrev at «skjønnhet har med de kognitive evnene

”
**Sannhet, godhet og skjønnhet er
altså tre sider av samme sak; tre
aspekter av Gud som «Væren» i
seg selv.**

å gjøre, for vakre ting er de som er behagelige å se på. Derfor består skjønnhet i riktige proporsjoner, for sansene har behag i ting som er riktig proporsjonert i henhold til sitt eget slag» (*Summa theologiae* I, q. 5, a. 4). Tanken er at en ting er vakker i den grad den uttrykker sin form, eller sitt indre vesen. Dette krever at de ulike delene av tingen står i et harmonisk forhold til hverandre, og besitter de riktige proporsjonene.

En av de som har tenkt på skjønnhet som en stige til Gud, eller i hvert fall til det guddommelige, er den greske filosofen Platon (ca. 428-347 f.Kr.). I verket *Symposion* fremstiller han sin læremester Sokrates i dialog med gjestene på et drikkegilde i Athen, og det er Sokra-

tes' tale som har gjort dialogen så kjent. Han forteller om en stige som går opp fra skjønne enkeltting til «det Skjønne» i seg selv – som senere har blitt identifisert med Gud. Denne stigen blir ofte omtalt som «kjærlighetsstigen», fordi det er *kjærligheten* til det skjønne som driver oss oppover.

Det første trinnet på stigen er kjærligheten til det skjønne ved ett spesifikt menneskes legeme. Vi kan kjenne oss igjen i denne typen forelskelse, men for Platon er dette langt fra hele historien. Han ser ikke ned på den som «overfladisk», men inviterer oss til å forstå at skjønnheten ved det ene legemet er den samme som finnes i alle skjønne legemer (og ikke bare i legemer, men også i vakre handlinger og kunnskaper).

Hvis vi fortsetter å stige opp, kan vi til slutt få øye på «selve den guddommelige Skjønnhet i dens ene, uforanderlige form» (*Symposion* 211e).

Platon knuser tanken om at fysisk skjønnhet er overfladisk; det er tvert imot utgangspunktet for en forståelse av noe veldig dypt! I middelalderen ble dette videreført av de såkalte trubadurene, som utviklet begrepet om «platonsk kjærlighet». En typisk trubadur ville bli dypt forelsket i en «englelik kvinne» (*donna angelicata*) og skrive kjærlighetsviser om henne, selv om han visste at han aldri kunne bli sammen med henne. Den kyske kjærligheten til en vakker og uopnåelig kvinne var, ifølge trubadurene, den beste måten å stige opp til Gud gjen-

nom skjønnhet på. Tenk bare på Beatrice, kvinnen som fører den italienske poeten Dante Alighieri (1265-1321) til Paradis i *Den guddommelige komedie*.

Trubadurdiktningen ble videreført av engelskmannen Geoffrey Chaucer (1343-1400). I *Ridderens fortelling* får vi høre om de to ridderne Palamon og Arcite, som sitter fanget i et tårn. En dag får Palamon øye på en prinsesse ved navn Emilie, som er «vakrere enn liljen på sin grønne stilk og friskere enn de nye blomstene i mai». Hun er så vakker at Palamon utstøter et rop, som får Arcite til å våkne og spørre hva som feiler ham. Palamon svarer at «jeg ble rammet gjennom øyet, like inn i hjertet, og det vil bli min bane.» De to ridderne

den gjør så sterkt inntrykk på oss. Som det står i Salomos høysang: «Du har fanget mitt hjerte, min søster, min brud. Du har fanget mitt hjerte med ett eneste øyekast» (Høys 4,9). Høysangen kan leses på flere nivåer, men hvis man leser den bokstavelig, utgjør den intet mindre enn en brudgoms hyllest av sin elskedes fysiske skjønnhet. For eksempel: «Dine kinn er vakre, prydet med kjeder, og din hals er vakker med perlebånd» (Høys 1,10). Hva mer har Bibelen å si om skjønnhet?

Ved første øyekast kan det virke som om apostlene hadde et negativt syn på fysisk skjønnhet. Paulus skriver at «kvinnene ... skal smykke seg med måte og forstand, ikke med

3,3). Men sømmelighet i det ytre er en underkategori av dyden måtehold, og i likhet med andre dyder handler det om å finne den gylne middelvei. Det betyr at man ikke skal legge for *mye* vekt på utseendet sitt, men heller ikke for *lite*.

Thomas Aquinas anerkjenner at «en kvinnes bekledding kan anspore menn til begjær, ifølge Ordspråkene 7,10: 'Da kommer kvinnen imot ham, kledd som en hore, med listig hjerte.' Men en kvinne kan ta i bruk midler for å glede sin mann, slik at han ikke faller i utroskap gjennom forakt for henne. Derfor står det skrevet (1 Korinter 7,34) at 'den gifte kvinnen er opptatt av det som hører verden til, hvordan hun kan glede sin mann.' Dersom

Høysangen kan leses på flere nivåer, men hvis man leser den bokstavelig, utgjør den intet mindre enn en brudgoms hyllest av sin elskedes fysiske skjønnhet.

fortsetter å beundre Emilie, selv om hun bokstavelig talt er utenfor rekkevidde.

Skjønnheten blir ofte beskrevet som «fengslende», fordi

alle slags fletninger, gullsmykker, perler eller dyre klær» (1 Tim 2,9). Og Peter skriver: «La ikke ytre stas, som frisyre, gullkjeder og fine klær, være det som pryder dere» (1 Pet

en gift kvinne pynter seg for å glede sin mann, kan hun altså gjøre dette uten synd» (ST II-II, q. 169, a. 2).

Den hellige Josemaría Escrivá

(1902-1975) kom med et kontroversielt utsagn i en av sine prekener. Han sa: «Koner, dere bør spørre dere selv om dere ikke glemmer av utseendet deres litt ... Deres plikt er, og vil alltid være, å ta like godt vare på utseendet deres som dere gjorde før dere ble gift.» Det er selvfølgelig ingenting i veien for at denne plikten også skal gjelde ektemenn, som «ikke bør glemme at de tilhører sine

koner.» Til forskjell fra englene består vi mennesker av både kropp og sjel, og dette fordrer at vi i det minste gjør et *forsøk* på å holde begge delene av oss i god stand.

I det foregående har jeg prøvd å forklare at skjønnheten i skaperverket kan bringe oss nærmere Gud, som via trinn på en stige, fordi denne gjen-speiler «det Skjønne» som Gud

i sitt vesen er. Underveis har jeg påpekt at det ikke er «overfladisk» å ta vare på utseendet sitt, nettopp fordi det avdekker en dypere virkelighet – ikke så ulikt Kirkens sakramenter, definert som «ytre tegn på indre nåde». Samtidig er det viktig å huske at skjønnheten her nede alltid vil være en ufullkommen gjenspeiling av Guds skjønnhet; et *bilde*, som ikke må gjøres til et avgudsbilde.

Tekst: Anja Zawadzka Persvold
Foto: Adobe Stock,
Wikimedia Commons

■ Denne teksten er en oversettelse av St. Johannes Paul IIs generalaudiens 9. juli 1997. Paven snakker om Marias opptagelse i himmelen, at hun med kropp og sjel er i himmelen og sitter ved Kristi side. Vår kjære Mor er et ideal for alle oss mennesker, måtte vi søke tilflukt under hennes vernende kappe og gå med henne på vei til himmelrikets herlighet.

1. Kirkens konstante og enstemmige Tradisjon viser hvordan Den salige Jomfru Marias opptagelse i himmelen er del av den guddommelige plan og hvordan den er grunnfestet i hennes unike deltagelse i hennes Sønnns kall. Allerede i det første årtusen sa hellige forfattere dette. Ufullstendige vitnesbyrd kan finnes hos St. Ambrosius, St. Epifanius og Timoteus av Jerusalem. St. Germanus I av Konstantinopel (†730) legger disse ordene på Jesu lepper mens han forbereder sin Mor på himmelen:

“Du må være der Jeg er, Mor, du som er uadskillelig fra din Sønn” (Hom. 3 *in Dormitionem*, PG 98, 360).

I tillegg ser den samme kirkelige Tradisjon den grunnleggende årsaken til opptagelsen i det guddommelige moderskapet.

Vi finner et interessant spor av denne overbevisningen i en apokryfisk beretning fra det femte århundret som er tilskrevet Pseudo-Melito. Forfatteren ser for seg at Kris-

tus spør Peter og Apostlene om hva slags skjebne Maria fortjener, og dette er svaret han mottok: “Herre, du valgte denne tjenerinnen din til å bli din ubesmittede bolig ... Slik virket det riktig for oss, dine tjenere, at likesom du råder i herlighet etter å ha overvunnet døden, så kommer du til å oppta din Mors kropp og la henne juble med deg i himmelen” (*Transitus Mariae*, 16, PG 5, 1238). Man kan derfor si at det guddommelige moderskapet, som gjorde at Marias kropp ble Herrens ubesmittede bolig,

er grunnlaget for hennes ærefulle skjebne.

2. St. Germanus hevder i en svært poetisk tekst at det er Jesu hengivenhet til sin Mor som krever at Maria blir forenet med sin guddommelige Sønn i himmelen: "Likesom et barn søker og lengter etter sin mors tilstedeværelse, og en mor fryder seg sammen med sitt barn, var det riktig

at du, som har en slik moderlig kjærlighet for Sønnen din og for Gud, ikke gir noe rom for tvil om at du skulle vende tilbake til ham. Og var det ikke riktig, uansett, at denne Gud som oppriktig hadde en sønns kjærlighet til deg, burde ta deg inn i sitt lag?" (Hom. 1 *in Dormitionem*, PG 98, 347). I en annen tekst kombinerer den ærverdige forfatteren det private aspektet av forholdet

mellom Kristus og Maria med den frelsende dimensjonen av moderskapet hennes. Han hevder at "Livets mor burde dele bolig med Livet" (ibid., PG 98, 348).

3. I følge noen kirkefedre finnes det et annet argument for Marias privilegerte opptagelse i hennes deltagelse i Forløsningens verk. Den hellige Johannes av Damaskus under-

Mysteriet i Jomfru Marias opptagelse i himmelen forkynner den overnaturlige skjebnen og verdigheten enhver menneskekropp har, kalt av Herren til å bli et redskap til hellighet og til å ta del i hans ære.

streker forholdet mellom hennes deltagelse i Lidelsen og hennes ærefulle skjebne: "Det var rett at hun som hadde sett sin Sønn på Korset og fått sitt hjerte gjennomboret til dypet av sorgens sverd ... skulle se sin Sønn sittende på sin Faders høyre hånd" (Hom. 2, PG 96, 741). I lys av påskens mysterium blir det særlig klart at Moren også burde være æret med sin Sønn etter døden.

Ved å se på opptagelsens mysterium i den dogmatiske konstitusjon om Kirken trekker Det annet Vatikankonsil oppmerksomheten til Den ubesmittedes unnfangelses privilegium. Nettopp fordi hun "helt hadde vært beskyttet mot arvesyndens plett" (*Lumen gentium*, nr. 59) kunne ikke Maria, til forskjell fra andre mennesker, forbli i dødens tilstand inntil verdens ende. Fraværet av arvesyndens plett og hennes fullkomne hellighet fra det første øyeblikk av hennes tilværelse krevde en fullstendig forherligelse av Guds Mors kropp og sjel.

4. Ved å betrakte den salige Jomfru Marias opptagelse i himmelen, kan vi forstå det guddommelige Forsynets plan

for menneskeheten: etter Kristus, det Inkarnerte Ordet, er Maria det første mennesket som opplever det eskatologiske ideal. Hun ser frem til den fullstendige gleden som er lovet de utvalgte gjennom kroppens oppstandelse.

I Den salige Jomfru Marias opptagelse i himmelen kan vi også betrakte det guddommelige ønsket om å fremme kvinnen. På en analogisk måte til det som hendte i begynnelsen av menneskeheten og til frelseshistorien, er Guds plan for det eskatologiske idealet ikke åpenbart i et individ, men i et par. I himmelrikets herlighet er det en kvinne, Maria, som har blitt tatt opp og sitter ved siden av den oppstandne Kristus. Disse to er den nye Adam og den nye Eva, de første fruktene av den universelle oppstandelsen av alle menneskenes kropp.

Kristi og Marias eskatologiske natur burde selvsagt ikke plasseres på samme nivå. Maria, den nye Eva, har mottatt nådens fullstendighet og himmelsk ære av Kristus, den nye Adam. Maria er blitt opptatt i himmelen gjennom Den Hellige Ånd ved Sønnens høyeste

kraft.

5. Til tross for at de er korte, vil disse bemerkningene gjøre det mulig for oss å se at Jomfru Marias opptagelse i himmelen viser oss menneskekroppens opphøyethet og verdighet.

Dagens moderne samfunn utsetter ofte kvinnekroppen for vanhelligelse og nedverdiggelse. Mysteriet i Jomfru Marias opptagelse i himmelen forkynner den overnaturlige skjebnen og verdigheten enhver menneskekropp har, kalt av Herren til å bli et redskap til hellighet og til å ta del i hans ære.

Maria trådte inn i herlighet fordi hun ønsket Guds sønn velkommen i sitt jomfruelige skjød og hjerte. Ved å se på henne lærer den kristne å oppdage hvilken verdi hans kropp har og å verne kroppen som et Guds tempel, og å gjøre dette i vente på oppstandelsen.

Opptagelsen i himmelen, et privilegium gitt til Guds Mor, har på denne måten en enorm verdi for livet og for menneskehetens skjebne.

Glad i å skrive? Glad i NUK? Du burde skrive for Credimus!

Vi trenger deg som er glad i å skrive, glad i NUK og ønsker å være en av de engasjerte, unge katolikkene i Norge.

Som medlem av redaksjonen er du med på å bestemme hva innholdet i hvert nummer skal være, skriver selv og har ansvaret for at artikler kommer inn fra eksterne bidragsytere.

For Credimus kan du skrive alt fra omtaler av bøker, filmer og lignende til reportasjer, intervjuer og tema-artikler. Du trenger ikke ha erfaring fra lignende virksomhet, men må like å skrive og være ryddig og overholde frister. Redaksjonsmøtene holdes i Oslo, men det er ikke et krav å bo i Oslo-området i vår internettalder med e-post og Skype.

Vi trenger også flere som kan være faste bidragsytere, dvs. som skriver mer eller mindre fast for Credimus uten å sitte i redaksjonen.

CREDIMUS

Tekst: Redaksjon

Foto: Petter T. Stocke-Nicolaisen

/ katolsk.no

■ Det er på tide å presentere NUKs nye generalsekretær! Stephen Richard Trotter (høres det kjent ut?) har startet sitt nye eventyr i NUK. Vi takker Gud for at en som alltid har jobbet frivillig hos oss, nå skal lede organisasjonen vår.

Til høsten skal du begynne som ny generalsekretær for NUK. Hva gjorde at du søkte denne stillingen?

En del tilfeldighet, en del timing, og en del kall. Tilfeldighet og timing gjorde at stillingen ble utlyst idet jeg gjorde meg ferdig med doktorgraden. Selv om jeg stortrivdes i Glasgow, og ville gjerne bli boende der, så kjente jeg at å søke på stillingen var noe jeg måtte gjøre; jeg kunne ikke la sjansen gå meg forbi. Det var et kall til å ta fakkelen, som mange i NUK har båret før meg, videre og gjøre mitt beste.

Som generalsekretær er du kontaktperson for ulike grupper og lokallag i hele den katolske Norge. Hva synes du kan være utfordringer med et slikt ansvar?

Å få og holde oversikt over alle de fantastiske frivillige som

gjør en uhorvelig mengde med flott arbeid. De får bare et nytt ansikt å forholde seg til, mens jeg skal gjøre mitt beste for å huske navn og ansikt på alle sammen. Å være generalsekretær innebærer å ha mange baller i luften, men heldigvis er det ekstremt dyktige folk på kontoret og i Hovedstyret som alle hjelper til med å holde fokus på det viktigste: å bygge tro og felleskap.

Hva er dine største motivasjoner ved dette arbeidet og det du vil ha særlig fokus på i det kommende året?

Jeg blir veldig inspirert av å snakke med medlemmene våre, ledere og deltagere, lokallagsledere og utvalg. Det

er så mye talent og, ikke minst, vilje til å gjøre noe. Motivasjonen styrkes også av samtaler med prester og menighetsrådsmedlemmer som ønsker å bygge opp eller støtte barne- og ungdomsarbeidet i menighetene sine. Jeg håper bare jeg kan leve opp til forventningene. Det er en del ting jeg må ha fokus på det kommende året, først og fremst å sette meg inn i rutiner på kontoret. Ellers så ønsker jeg å bli bedre kjent med menighetene rundt omkring i Norge og bli bedre kjent med de lokale forholdene. NUK, spesielt oss på kontoret, er til for å hjelpe barne- og ungdomsarbeid i det Katolske Norge, og jobben vår blir lettere når vi kjenner folks behov.

NORGES
UNGE
KATOLIKKER

**«Ingen har noen gang
hatet sin egen kropp.
Nei, man gir kroppen
næring og pleier den på
samme måte som Kris-
tus gjør med Kirken.»**

(Efeserne 5,29)

WWW.NUK.NO

Scan og les mer
Credimus!